

ДОБРОБУТНІ ВИМОГИ ДО УТРИМАННЯ ХОЛОСТИХ СВИНОМАТОК

*В.О. Коваленко, студентка III курсу факультету ТВППТСБ**

Миколаївський національний аграрний університет

В статті розглянуті оптимальні умови для утримання холостих свиноматок, необхідне обладнання для їхньої годівлі, напування, системи очищення приміщень. Встановлено перевагу індивідуального утримання свиноматок, потребу регулювання мікроклімату у свинарниках, оскільки терморегуляція у свиней розвинена набагато слабкіше, ніж у інших тварин, і свині більш чутливі до зовнішніх кліматичних умов.

Ключові слова: холості свиноматки, норми утримання, спосіб утримання, мікроклімат, бокси, годівниці, напувалки.

Постановка проблеми. На сьогодні, одним із головних факторів, який знижує ефективність відтворення та продуктивність холостих свиноматок, і тим самим стримує збільшення виробництва свинини, є недотримання оптимальних вимог утримання тварин у багатьох спеціалізованих по свинарству господарств, а також малих і середніх свиноферм [7].

Нині існують різні організаційні форми і методи утримання вікових і виробничих груп свиней. Одні з них відображають традиційні способи розміщення тварин у приміщеннях, характерних для конкретних природно-кліматичних зон, інші склалися останніми роками в умовах промислового свинарства.

Створення комфортних умов – одна з основних складових інтенсивної технології свиней, адже чим більше енергії буде витрачено на подолання несприятливих факторів (холод, відсутність вентиляції, хвороби та ін.), тим менше її буде витрачено на отримання показників продуктивності.

* Науковий керівник – канд. с.-г. наук, доцент Бондар А.О.

Холості свиноматки є головним засобом і об'єктом технології виробництва свинини і від умов їх утримання залежить ефективність роботи свинарського підприємства. Утримання холостих і порослих свиноматок на свинарському підприємстві є досить складним процесом. Існують різні способи утримання тварин цієї технологічної групи: групове, індивідуальне, з використанням підстилки чи без неї, з наданням моціону чи без виходу, зі штучним чи природним мікрокліматом тощо [4].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Розвиток галузі свинарства значною мірою обумовлений біологічними особливостями свиней, їх добрими адаптаційними здатностями до умов середовища. Відзначимо, що в результаті високої плодючості, скоростиглості, низьких витрат корму від кожної свиноматки шляхом відгодівлі її приплоду можна одержати за рік 2,0-2,5 т свинини [9].

Проте досягти таких показників можливо тільки за повного забезпечення фізіологічних вимог організму: повноцінної годівлі та оптимальних умов утримання. Сучасна удосконалена технологія ведення галузі свинарства передбачає утримання тварин у закритих приміщеннях за відсутності моціону та виходу. Таке утримання створює умови для більш інтенсивного використання тварин, повної механізації і автоматизації виробничих процесів. Тому тварин утримують в умовах, які б підвищували їхню продуктивність і забезпечували реактивність організму. Як підкреслюють численні дослідники, і серед них А. В. Квасницький, В. Г. Козловський, Г. С. Походня, нормальний перебіг репродуктивного циклу залежить від умов годівлі та утримання холостих свиноматок [2, 3, 6]. У зв'язку з цим значний інтерес викликає вивчення оптимальних умов утримання цієї технологічної групи, що і стало метою дослідження.

Теоретичне обґрунтування проведеного дослідження. Утримання холостих свиноматок може бути індивідуальним і груповим (10-12 голів у клітці). На не племінних фермах доцільне групове утримання свиноматок з організацією вихудельних майданчиків з твердим покриттям.

На великих промислових комплексах запроваджують індивідуальне утримання холостих свиноматок. Таке утримання має свій недолік – обмежується рух тварин, але це дає змогу контролювати переміщення свиноматок залежно від їх технологічного стану. Площа клітки для утримання свиноматки повинна бути не менше 1,9 м². Тварини знаходяться в боксах (рис. 1) довжиною 114-122 см, шириною 66-68 см і висотою 91-98 см.

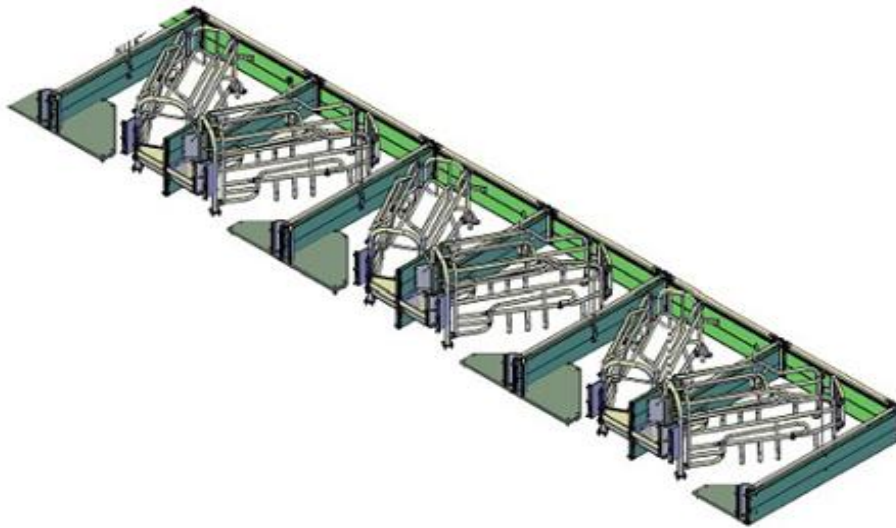

Рис. 1. Розміщення станків у боксі

Перевага цього методу – економне витрачання кормів, низькі затрати праці, полегшення праці обслуговуючого персоналу по догляду за тваринами. При цьому клітку монтують таким чином, щоб підлога мала нахил до каналу збору гною. Частину підлоги обладнують решітками, через які протоптується гній у канал.

Ширина щілин решітки 2,0-2,5 см, а планок – 5,0-7,8 см. Залежно від конструктивних рішень приміщень для утримання холостих свиноматок використовують дво- або чотирирядне розміщення кліток. Клітку для утримання свиноматки розділяють на зону відпочинку і зону дефекації.

Якщо технологією передбачена годівля свиней рідким кормом, то годівниці монтують у зоні решітчастої підлоги. Ширина решіток 1 м, а майданчика біля годівниці 30-40 см. При сухому типі годівлі годівниці розміщують з протилежного боку клітки від гнойового каналу. Годівля холостих свиноматок, як правило, дворазова. Фронт годівлі на одну голову повинен бути 40-45 см [7].

Для забезпечення свиноматок кормом використовують конвеєри: спіральний або ланцюгово-шайбовий. Спіральний кормовий конвеєр (рис. 2) призначений для позовжнього транспортування різних видів кормів.

Рис. 2. Спіральний кормовий конвеєр

Його переваги: спіралі доступні в чотирьох розмірах і п'яти моделях, продуктивність від 6,8 до 99,8 кг на хвилину, здатні транспортувати будь-який вид корму, труби виготовлені із ПВХ, труби несприйнятливі до дії ультрафіолету, еластичність матеріалу зменшує шум.

Ланцюгово-шайбовий конвеєр (рис. 3) підходить для будь-якого типу корму, як для шроту, так і для гранульованого.

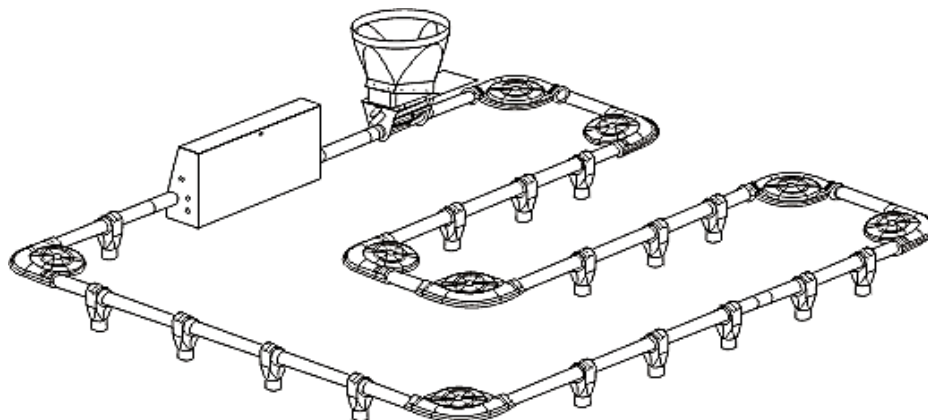

Рис. 3. Ланцюгово-шайбовий конвеєр

Його переваги: може мати велику кількість поворотів (горизонтальних і вертикальних, або похилих), натяг в системі контролюється спеціальним пристосуванням з датчиком, в кормові автомати корм попадає по спеціальних трубах під дією власної ваги, є можливість індивідуального відключення кормового автомата від конвеєра, одна транспортна труба може забезпечити 2 ряди годівниць.

При автоматичній роздачі кормів встановлюють на кормові лінії дозатори, які легко монтажуються та можуть монтуватися на будь-яку сторону системи. Всі деталі дозатора мають бути виготовлені з високоякісних, безпечних матеріалів, що забезпечуватиме довгий термін експлуатації. Дозатори можуть підходити одночасно для розсипного і гранульованого корму [5].

Забезпечення тварин свіжою чистою питною водою дуже важливо для максимального використання їх потенціалу. При цьому тваринам повинен бути забезпечений вільний доступ до чистої води в достатній кількості.

Ніпельні поїлки (рис. 4) гарантують подачу чистої питної води і дуже рентабельні. Їх головна перевага – відсутність забруднень.

Рис. 4. Ніпельні поїлки

Застосування чашкових поїлок (рис. 5) дозволять скоротити до мінімуму втрати води і забезпечує швидке звикання тварин до поїлки [8].

Рис.5. Чашкові поїлки

Для прибирання гною використовують гідрозмив або видалення гною самопливом [7].

У приміщеннях необхідно підтримувати такі зоогігієнічні параметри: температура 14-18 °С, відносна вологість 65-75 %, швидкість руху повітря: в

холодний період року – 0,2-0,3 м/с, а в літній період – до 1,0, вміст аміаку не більше 0,026 %, вуглекислого газу 0,3 %. Для створення оптимального мікроклімату використовують різні типи електро-калориферів, теплогенераторів, припливно-витяжну вентиляцію. Норма обслуговування холостих свиноматок на промислових фермах 300-400 голів на одного працівника [1].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, ефективність відтворення та продуктивність свиноматок значною мірою залежать від умов утримання. При порушенні умов, у тварин знижується природна резистентність та імунологічна реактивність до захворювань, погіршується відтворна здатність, знижується продуктивність.

Список використаних джерел

1. Александров С.М. Організація прибуткового виробництва свинини / С.М. Александров. – М. : АСТ, 2008. – 256 с.
2. Квасницький А.В. Искусственное осеменение свиней / А.В. Квасницький. – К. : Урожай, 1983. – С. 96-100.
3. Козловский В.Г. Технология промышленного свиноводства / В.Г. Козловский. – М. : Россельхозиздат, 1984. – 334 с.
4. Лихач В.Я. Вплив технології утримання на відтворювальні якості свиноматок / В.Я. Лихач, А.В. Лихач // Вісник Дніпропетровського ДАЕУ. – 2015. – № 4. – С. 103-107.
5. Обладнання для свинарства [Електронний ресурс] : Web-сайт. – Електрон. дані та прогр. – К. : ЧК Альтернатива, 2009-2016. – Режим доступу: <http://www.alt-ua.com/catalog/equipment/obladnannya-dlya-svinarstva/>. – Дата останнього доступу: 30.10.2016.
6. Походня Г. С. Оптимальные условия содержания маток на комплексе / Г. С. Походня // Свиноводство. – 1985. – № 1. – С. 30-31.
7. Свинарство і технологія виробництва свинини / В.І. Герасимов, В. П. Рибалко, Л. М. Цицюрський та ін. – Харків : Еспада, 2003. – 448 с.

8. Системы кормления и поения [Электронный ресурс] : Web-сайт. – Электрон. дан. и прогр. – Х. : Фабрика «Вариант», ООО, 1999-2016. – Режим доступа: <http://www.variant.kharkov.com/agriculture/trough>. – Дата последнего доступа: 30.10.2016.
9. Технологія виробництва продукції свинарства : навч. посіб. / [В. С. Топіха, В. Я. Лихач, С.І. Луговий та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2012. – 453 с.